

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
68/20. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2020. június 11.

A C-74/19. sz. ügyben hozott ítélet
Transportes Aéreos Portugueses

Egy légi utas erőszakos magatartása tekinthető olyan „rendkívüli körülménynek”, amely mentesítheti a légi fuvarozót az általa ugyanazon repülőgéppel teljesített érintett járat vagy azt követő járat törlése vagy jelentős késése esetén nyújtandó kártalanításra vonatkozó kötelezettsége alól

A légi fuvarozónak ugyanakkor az általa a kártalanítási kötelezettsége alóli mentesülés érdekében hozott intézkedések címén biztosítania kell az utasok számára a lehető legkorábbi átfoglalást egyéb, esetlegesen más légi fuvarozók által üzemeltetett közvetlen vagy csatlakozást magukban foglaló járatok révén

A 2020. június 11-én hozott *Transportes Aéreos Portugueses* (C-74/19) ítéletben a Bíróság a „rendkívüli körülmények” és az „ézszerű intézkedések” 261/2004 rendelet¹ (a továbbiakban: a légi utasok jogairól szóló rendelet) szerinti fogalmát pontosította. A Bíróság kimondta, hogy bizonyos feltételek mellett egy utas erőszakos magatartása, amelynek folytán a repülőgéppel kitérőt kellett tenni, és ez az érintett járat késését eredményezi, „rendkívüli körülménynek” minősül, és az üzemeltető légi fuvarozó hivatkozhat ezen, nem a törölt vagy késéssel érintett járaton, hanem az általa ugyanazon repülőgéppel teljesített korábbi járaton felmerült „rendkívüli körülményre”. A Bíróság megállapította továbbá, hogy az, ha az utasnak a légi fuvarozó az általa üzemeltetett legközelebbi légi járatra biztosít átfoglalást, amellyel ezen utas célállomására az eredeti érkezési naphoz képest egy nappal később érkezik, kizárólag bizonyos feltételek teljesülése esetén minősül olyan „ézszerű intézkedésnek”, amely e légi fuvarozót mentesíti kártalanítási kötelezettsége alól.

Az – egy utas és a *Transportes Aéreos Portugueses* (TAP) légi fuvarozó között folyamatban lévő – alapjogvita tárgya az, hogy ez utóbbi megtagadta kártalanítás fizetését ezen utasnak, akinek csatlakozó járata jelentős késéssel ért végső célállomására. A légi fuvarozó azzal az indokkal tagadta meg, hogy a kártalanítás iránti kérelemnek helyt adjon, hogy az érintett járat késésének oka egy utasnak az ugyanezen légi fuvarozó által ugyanezen repülőgéppel teljesített korábbi járaton tanúsított erőszakos magatartása volt, amelynek folytán a repülőgéppel ki kellett térni, és e körülményt a légi utasok jogairól szóló rendelet értelmében „rendkívülinek” kell minősíteni,² amely körülmény mentesíti e légi fuvarozót az ugyanezen rendelet által előírt kártalanítási kötelezettsége alól.³

Az ügyben eljáró Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa-nak (lisszaboni kerületi bíróság, Portugália) kétségei voltak az e késést okozó körülmény jogi minősítésével és azzal kapcsolatban, hogy az üzemeltető légi fuvarozó hivatkozhat-e ilyen körülményre, ha az az érintett járatot teljesítő repülőgépen merült fel ugyan, ám egy ezt megelőző járaton, valamint az e légi fuvarozó által hozott intézkedések ézszerű jellegével kapcsolatban.

E tekintetben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a légi fuvarozó mentesül az utasoknak a nyújtandó kártalanítás kötelezettsége alól, ha bizonyítani tudja, hogy a légi járat törlését vagy az

¹ A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 46., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 8. kötet, 10. o.).

² A 261/2004 rendelet 5. cikkének (3) bekezdése.

³ A 261/2004 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontja és 7. cikkének (1) bekezdése.

érkezéskor legalább háromórás késését olyan „rendkívüli körülmények” okozták, amelyeket minden észszerű intézkedés ellenére sem lehetett volna elkerülni, és ilyen körülmény bekövetkezésekor a helyzethez igazított, valamennyi személyi vagy tárgyi erőforrást és a rendelkezésére álló pénzügyi eszközöket igénybe vevő intézkedést elfogadta annak elkerülése érdekében, hogy e körülmény az érintett légi járat törléséhez, vagy annak jelentős késéséhez vezessen, azonban nem követelhető meg, hogy az adott időpontban a vállalkozásának kapacitását tekintve elviselhetetlen áldozatokat hozzon.

A Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy a légi utasok jogairól szóló rendelet értelmében **„rendkívüli körülményeknek”** minősíthetők az olyan események, amelyek jellegüknél vagy eredetüknél fogva nem tartoznak az érintett légi fuvarozó rendes tevékenységi körébe, annak tényleges befolyásán kívül esnek, és e két feltétel konjunktív. Ilyen körülmények **különösen biztonsági kockázatok esetén fordulhatnak elő.**

A Bíróság, miután kiemelte, **hogy egy utas erőszakos magatartása, amelynek folytán az érintett járat ki kellett térni, ténylegesen veszélyezteti az érintett járat biztonságát,** úgy ítélte meg egyrészt, hogy **a szóban forgó magatartás nem tartozik a légi fuvarozó rendes tevékenységi körébe.** Másrészt **egy ilyen magatartást a légi fuvarozó főszabály szerint nem képes uralni,** mivel először egy utas magatartása és a személyzet kéréseire adott reakciói főszabály szerint nem kiszámíthatóak, másodszor egy repülőgép fedélzetén a parancsnok, a személyzethez hasonlóan, korlátozott eszközökkel rendelkezik egy ilyen utas magatartásának megfékezésére.

A Bíróság kifejtette **mindazonáltal,** hogy **a szóban forgó magatartást nem lehet úgy tekinteni, mint amely kívül esik az érintett üzemeltető légi fuvarozó tényleges befolyásán és ekként „rendkívüli körülménynek” minősül, ha úgy tűnik, hogy az érintett üzemeltető légi fuvarozó hozzájárult az érintett utas erőszakos magatartásának kialakulásához, vagy ha e légi fuvarozónak módjában állt volna e magatartást megelőzni és megtenni a megfelelő intézkedéseket még akkor, amikor azt,** az ilyen magatartás előjelei alapján, **az érintett járat alakulását illető komolyabb következmények nélkül megtehetette volna.** Ilyen eset állhat fenn például, ha az üzemeltető légi fuvarozó olyan utast szállított be, aki már a beszállás előtt, vagy akár a beszállás alatt magatartási zavart mutatott.

Másodszor, a Bíróság kifejtette, hogy **a légi fuvarozónak módjában kell hogy álljon, hogy az utasoknak a járat jelentős késése vagy törlése esetén nyújtandó kártalanítására vonatkozó kötelezettsége alóli mentesülés érdekében az általa ugyanezen repülőgépen teljesített korábbi járaton felmerülő „rendkívüli körülményre” hivatkozhasson, feltéve hogy közvetlen oksági viszony áll fenn ezen, korábbi járatot érintő körülmény felmerülése és egy későbbi járat késése vagy törlése között,** amit a nemzeti bíróságnak kell értékelnie a rendelkezésére álló tényelemekre tekintettel és figyelembe véve többek között az érintett repülőgép üzemeltetésének módját.

Harmadszor, a Bíróság megállapította, hogy **„rendkívüli körülmény” felmerülése esetén a légi fuvarozónak** ahhoz, hogy mentesülhessen kártalanítási kötelezettsége alól, **igénybe kell vennie a rendelkezésére álló minden eszközt az észszerű, kielégítő és lehető legkorábbi átfoglalás érdekében, ideértve más, közvetlen vagy csatlakozást magában foglaló, esetlegesen ugyanazon vagy másik légi szövetségbe tartozó légi társaságok által üzemeltetett, olyan járatok keresését, amelyek kisebb késéssel érkeznek célba, mint az érintett légi fuvarozó következő járata.**

Következésképpen **nem tekinthető úgy, hogy a légi fuvarozó igénybe vett a rendelkezésére álló minden eszközt, ha arra szorítkozott, hogy az érintett utasnak az e fuvarozó által üzemeltetett legközelebbi légi járatra ajánl fel átfoglalást, amely végső célállomására az eredeti érkezési naphoz képest egy nappal később érkezik, kivéve ha nincs egyetlen szabad hely sem valamely másik közvetlen vagy csatlakozást magában foglaló járaton, amellyel az érintett utas végső célállomását kisebb késéssel érhetné el, mint az érintett légi fuvarozó következő járatával, vagy ha ezen átfoglalás megvalósítása e légi fuvarozó számára az adott időpontban a vállalkozásának kapacitását tekintve elviselhetetlen áldozatokkal járna.**

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499